

Sprawozdanie z 13. Akademii Dermatologii i Alergologii

Słupsk – Dolina Charlotty – Ustka

Dermatol Rev/Przeegl Dermatol 2017, 104, 155–159

W dniach 9–12 lutego 2017 r. odbyło się już po raz trzynaste zimowe spotkanie alergologów i dermatologów zorganizowane przez Sekcję Dermatologiczną Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Katedrę i Klinikę Dermatologii, Wenerologii i Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Oddział Morski Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Konferencję poprzedził 35-godzinny kurs „Diagnostyka kliniczna i laboratoryjna oraz leczenie alergicznych chorób skóry”, który zgromadził ponad 50 lekarzy przygotowujących się do specjalizacji z dermatologii.

Jak co roku konferencja była skierowana do lekarzy dermatologów, alergologów, pediatrów, specjalistów medycyny rodzinnej, lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz wszystkich lekarzy praktyków, którzy pragną uaktualniać i poszerzać swoją wiedzę. W spotkaniu wzięło udział ponad 250 lekarzy z całego kraju. Wśród 50 wykładowców znaleźli się nie tylko profesorowie z wielu ośrodków akademickich w Polsce, lecz także goście i przyjaciele z Białorusi, Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy, dzięki którym 13. Akademia Dermatologii i Alergologii zyskała wymiar międzynarodowy. Tradycyjnie program konferencji był bardzo bogaty i różnorodny, a tematy poruszane w czasie wykładów wykraczały daleko poza problemy dermatologiczne, obejmując szeroko pojęte schorzenia z kręgu alergii, a także wiele zagadnień z innych dziedzin medycyny. Patronat honorowy nad konferencją objęli: minister zdrowia, a także ordynariusz diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku, prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, prezydent Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, prezes Polskiego Towarzystwa Pneumonologii Dziecięcej, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, prezydent Słupska, burmistrz Ustki i starosta słupski.

Inauguracja 13. Akademii Dermatologii i Alergologii odbyła się w filharmonii słupskiej. Oficjalne otwarcie konferencji poprzedził pokaz przypadków klinicznych prowadzony przez prof. Lidę Rudnicką, prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego i kierownik Kliniki Dermatologicznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM) oraz prof. Witolda Owczarka, kierownika Kliniki Dermatologicznej Wojskowego Instytutu Medycznego (WIM). Najwię-

cej emocji wywołały przypadki z afrykańskich klinik dermatologicznych demonstrowane przez dr. Piotra Brzezińskiego ze Słupska, redaktora naczelnego „Dermatology Online”. Uroczystego otwarcia Akademii dokonał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego prof. Roman Nowicki, kierownik gdańskiej kliniki dermatologicznej, który powitał zaproszonych gości zza naszej wschodniej granicy, przedstawicieli władz Słupska i Ustki, wykładowców oraz wszystkich uczestników konferencji.

Goście 13. Akademii Dermatologii i Alergologii (ryc. 1) – prof. Uładzimir Adaskevich, kierownik Kliniki Dermatowenerologii Witebskiego Uniwersytetu Państwowego, przewodniczący Białoruskiego Towarzystwa Dermatologów i Kosmetologów, prof. Dzmittrii Khvorik, kierownik Kliniki Dermatologii i Wenerologii Uniwersytetu Medycznego w Grodnie, prof. Janis Kisis z Kliniki Dermatologicznej Uniwersytetu Stradiņša w Rydze, przewodniczący Łotewskiego Towarzystwa Dermatologicznego, dr hab. Khrystyna Lishchuk-Yakymovych z Katedry Immunologii Klinicznej i Alergologii Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Medycznego, prof. Oleg Pankratov, kierownik Katedry Dermatowenerologii Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Medycznego w Mińsku, dr hab. Roman Pukalyak, kierownik Lwowskiego Regionalnego Centrum Klinicznego i Diagnostycznego, doc. Andrej Shpakov, kierownik Katedry Medycyny Sportowej i Rehabilitacji Uniwersytetu Medycznego w Grodnie, prof. Irina Torshina, kierownik Kliniki Dermatologicznej Smoleńskiej Państwowej Akademii Medycznej, prof. Skaidra Valiukeviciene, przewodnicząca Litewskiego Towarzystwa Dermatologicznego, kierownik Kliniki Dermatologicznej Litewskiego Uniwersytetu Nauk Medycznych w Kownie – otrzymali pamiątki i okolicznościowe dyplomy od rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (GUM), przedstawiciela prezydenta Słupska i starosty słupskiego. Inaugurację zaszczylicili swoją obecnością trzej rektorzy Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – aktualny: prof. Marcin Gruchała, oraz poprzednich kadencji: prof. Janusz Moryś i prof. Roman Kaliszan.

Podczas sesji inauguracyjnej uczestnicy wysłuchali czterech wykładów. Profesor Lidia Rudnicka omówiła rolę mikrobiomu w chorobach skóry, zwracając przede wszystkim uwagę na nowe możliwości

Rycina 1. Goście zagraniczni 13. Akademii Dermatologii i Alergologii ze starostą słupskim

Rycina 2. Profesor Jerzy Kruszewski (Warszawa)

Rycina 3. Wykład inauguracyjny rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marcina Gruchały

Rycina 4. Profesor Roman Nowicki dziękuje wokalistom i słupskiej orkiestrze symfonicznej

leczenia niektórych dermatoz przez celowaną regulację mikrobiomu. Profesor Jerzy Kruszewski, kierownik Kliniki Chorób Infekcyjnych i Alergologii WIM (ryc. 2), przedstawił ważne daty i najnowsze osiągnięcia alergologii. Nawiązał do 50-lecia odkrycia IgE, omówił nowe możliwości diagnostyki oparte na technikach molekularnych oraz nowe metody terapii antycytokinowej. Wykład kierownika kliniki dermatologicznej w Kielcach, prof. Beaty Kręcisz, poświęcony był roli alergii kontaktowej na metale we wczesnych i późnych powikłaniach po wszczepieniu różnego rodzaju implantów medycznych. W celu ograniczenia niepowodzeń po zabiegach endoprotezoplastyki wskazane jest przeprowadzenie wstępnej diagnostyki w kierunku uczulenia na metale, zwłaszcza u osób ze zmianami wypryskowymi. Na zakończenie sesji inauguracyjnej w wykładzie „Jak dbać o zdrowie” rektor GUM prof. Marcin Gruchała, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiologii GUM, zwrócił uwagę, że w Europie śmiertelność spowodowana chorobami układu sercowo-naczyniowego konsekwentnie zmniejsza się od lat 80. ubiegłego wieku (ryc. 3). Korzystne zjawiska dotyczące epidemiologii chorób układu sercowo-naczyniowego korelują ze wzrostem zamożności oraz dobrobytu społeczeństw i w dużym stopniu zależą od prozdrowotnych zmian stylu życia. Wieczór inauguracyjny zakończył znakomity koncert przebojów operetkowych i muzyki filmowej w wykonaniu Polskiej Filharmonii Sinfonia Baltica pod dyktando Bohdana Jaromłowicza z udziałem solistów – Iwony Kaczmarek i Bogusława Morki (ryc. 4).

Obrady konferencji po raz pierwszy w tym roku toczyły się w urokliwej Dolinie Charlotty. Miejsce to stało się bardzo znane dzięki odbywającym się tu od 2007 r. Festiwalom Legend Rocka i okazało się bardzo przyjazne również dla dermatologów i alergologów. Podczas ośmiu sesji tematycznych ponad 50 wykładowców zaprezentowało najnowsze doniesienia na temat możliwości diagnostycznych i terapeutycznych pokrzywki, atopowego zapalenia skóry, łuszczycy, alergii kontaktowej i nadwrażliwości na kosmetyki.

W piątkowej sesji dotyczącej pokrzywki szczególne zainteresowanie wzbudził wykład prof. Bernarda Panaszka, kierownika Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Alergologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, na temat roli autoreaktywnych IgE w patomechanizmie pokrzywki przewlekłej spontanicznej (PPS). Prelegent zwrócił uwagę na rolę przeciwciał autoreaktywnych IgE w wielu innych schorzeniach autoimmunologicznych, takich jak toczeń rumieniowaty, reumatoidalne zapalenie stawów i choroby pęcherzowe. Możliwości leczenia PPS zaprezentowało kilku wykładowców – prof. Roman Nowicki, dr Aleksandra Wilkowska, prof. Jerzy Kruszewski oraz prof. Alicja Kasperska-Zajac z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immu-

nologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Prelegenci podsumowali aktualne zalecenia terapeutyczne w pokrzywkach, przedstawili dane z piśmiennictwa na temat skuteczności i bezpieczeństwa leków przeciwhistaminowych, cyklosporyny i omalizumabu. Zwrócili również uwagę na możliwości stosowania nowych leków biologicznych u pacjentów z wieloletnimi objawami pokrzywki, opornymi na dotychczasowe metody terapii.

W sesji poświęconej łuszczycy pod przewodnictwem prof. Witolda Owczarka i prof. Romana Nowickiego podsumowano zalety i ograniczenia klasycznej terapii tej częstej i stygmatyzującej choroby. Przedstawiono również korzyści i ryzyko wynikające ze stosowania leków biologicznych oraz możliwości optymalizacji kontroli choroby i zapobiegania powikłaniom związanym z jej rozwojem.

Sobotnie obrady zdominowała sesja poświęcona atopowemu zapaleniu skóry (AZS) pod patronatem edukacyjnym Sekcji Dermatologicznej Polskiego Towarzystwa Alergologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Chorób Atopowych. W 12 wykładach w sposób wyczerpujący eksperci przedstawili wszystkie najważniejsze problemy, z jakimi borykają się lekarze leczący chorych na AZS. Omówiono najnowsze doniesienia na temat patogenezы schorzenia, różnicowania oraz leczenia. Docent Wioletta Barańska-Rybak przedstawiła rolę mikrobiomu w prawidłowej fizjologii i homeostazie organizmu, regulacji aktywności metabolicznej oraz odpowiedzi immunologicznej. Perspektywy manipulacji w mikrobiomie skóry w kontekście nowych metod terapeutycznych są obecnie przedmiotem licznych badań naukowych. W wykładzie na temat alternatywnych terapii AZS dr Magdalena Trzeciak zwróciła uwagę na niekonwencjonalne metody leczenia AZS, podkreślając, że dla żadnej z nich nie ma wystarczających dowodów, aby mogła być rekomendowana. Najbardziej kontrowersyjny temat stosowania diety eliminacyjnej jako leczenia przyczynowego alergii pokarmowej poruszył obecny po raz kolejny na konferencji prof. Maciej Kaczmarek (ryc. 5), który zacytował wytyczne międzynarodowych gremiów eksperckich zajmujących się tym problemem. Wśród poruszanych w trakcie tej sesji zagadnień dotyczących leczenia AZS skupiono przede wszystkim na roli nowoczesnych emolientów, miejscu immunoterapii swoistej oraz perspektywach terapii lekami biologicznymi. Bezpośrednio po zakończeniu sesji odbyło się robocze spotkanie założycielskie Szkoły AZS, której celem jest poprawa edukacji w zakresie pielęgnacji i leczenia tego schorzenia w Polsce. Obecny na zebraniu przewodniczący Białoruskiego Towarzystwa Dermatologów i Kosmetologów prof. Adaskevich zadeklarował, że dermatolodzy z Białorusi są zainteresowani współpracą w tym zakresie.

Rycina 5. Profesor Maciej Kaczmarek (Białystok) podczas dyskusji z prof. Magdaleną Czarnecką-Operaczką (Poznań)

Rycina 6. Profesor Krzysztof Buczyłko (Łódź)

W jednej z sesji alergologicznych drugiego dnia obrad dużym zainteresowaniem słuchaczy cieszyły się wykłady dotyczące alergii kontaktowej na leki i opatrunki aktywne, wygłoszony przez prof. Beatę Kręcisz, oraz układowego zespołu alergii nikielowej z przewagą zmian pozaskórnych, przedstawiony przez prof. Krzysztofa Buczyłko z Łodzi (ryc. 6). Mało znany problem występowania objawów ze strony innych narządów niż skóra, przede wszystkim problemów jelitowych oraz nieżyty nosa, u chorych z uczuleniem na nikiel był przedmiotem interesującej dyskusji zainicjowanej przez prof. Bernarda Panaszka. Bardzo dużą wartość praktyczną miały wykłady dr. Pawła Lipowskiego z Kliniki Okulistycznej GUM, który w kolejnych sesjach tematycznych przybliżył dermatologom temat charakterystycznej zmiany w obrębie powiek, spojówki, rogówki i głębszych struktur oka w najczęstszych dermatozach.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w trakcie 13. Akademii Dermatologii i Alergologii

Rycina 7. Docent Khrystyna Lishchuk-Yakymovych (Lwów)

Rycina 8. Wystawa firm i wydawnictw medycznych

Rycina 9. Uroczystej mszy św. przewodniczy ks. bp Krzysztof Włodarczyk, koncelebrują ks. prof. Grzegorz Szamocki, rektor Gdańskiego Seminarium Duchownego i ks. kan. Dariusz Ławik

goście zagraniczni mogli zaprezentować swoje doniesienia w sesji „Dermatologia bez granic”. Niezwykle interesujące dane przedstawiła doc. Khrystyna Lishchuk-Yakymovych ze Lwowa (ryc. 7), omawiając rolę infekcji wirusowej w rozwoju leukocyto-

klastycznego zapalenia naczyń skóry. U pacjentów z tym schorzeniem bez obecności ANCA we krwi autorzy pracy oceniali obecność DNA wirusów HSV i EBV we krwi i ślinie. Po potwierdzeniu obecności wirusów – oprócz leczenia glikokortykosteroidami i lekami immunosupresyjnymi – włączali terapię acyklowirem lub walacyklowirem. Po uzyskaniu remisji zmian skórnych powtarzali badania wirusologiczne i stwierdzali negatywność wyników. Dane te stanowią wstęp do dalszych prac dotyczących konieczności rozważenia podłoża wirusowego części zapaleń naczyń o dotychczas nieznaną etiologię. W tej samej sesji bardzo ciekawy wykład na temat wpływu promieniowania ultrafioletowego (UV) na organizm człowieka przedstawił prof. Michał Żmijewski z Katedry i Zakładu Histopatologii GUM. Oprócz powszechnie znanego kancerogennego działania UV na skórę nawiązał do roli witaminy D i konieczności jej uzupełnienia. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszył się kurs dermoskopowy w drugim dniu konferencji przygotowany przez doc. Michała Sobjanka, w czasie którego uczestnicy mieli okazję poznać zasady diagnostyki stanów przedrakowych i nowotworów skóry oraz nowe metody leczenia rogowacenia słonecznego. W przerwach pomiędzy wykładami można było odwiedzić stoiska wydawnictw oraz licznych firm farmaceutycznych i medycznych (ryc. 8).

Po długich, intensywnych obradach i dyskusjach uczestnicy Akademii mogli się zrelaksować w trakcie uczyt rybnej i koncertu morskich opowieści w czasie piątkowego wieczoru marynarskiego oraz spotkania towarzyskiego w sobotę w przytulnym wnętrzu Rock Cafe w Dolinie Charlotty z muzyką Carlosa Santany. Profesor Roman Nowicki zadbał również o kondycję fizyczną uczestników konferencji, organizując poranny *nordic walking* pod fachową opieką instruktora. Dzięki tej popularnej i bezpiecznej formie aktywności już w trakcie konferencji można było wprowadzić w życie zalecane w wykładzie inauguracyjnym formy profilaktyki chorób układu krążenia.

W niedzielę 12 lutego 2017 r. organizatorzy i goście razem z burmistrzem Ustki obchodzili XXV Światowy Dzień Chorego. Tradycyjnie po uroczystej mszy św. w neogotyckim kościele pw. Najświętszego Zbawiciela, której przewodniczył biskup pomocniczy diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej Krzysztof Włodarczyk (ryc. 9), goście przenieśli się do sali obrad Ratusza Miejskiego w Ustce, gdzie kontynuowano panel dyskusyjny. W dyskusji wzięli udział m.in.: prof. Janusz Moryś, prof. Roman Nowicki i prof. Mikołaj Majkowicz z GUM, dr Danuta Jędrak-Kułaga, prezes Pomorskiego Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku oraz księża: bp Krzysztof Włodarczyk, rektor Gdańskiego Seminarium Duchownego ks. prof. Grzegorz Szamocki z Wydziału Historyczne-

go Uniwersytetu Gdańskiego, ks. prof. Jan Turkiel – proboszcz parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Ustce i ks. kan. Dariusz Ławik, proboszcz parafii św. Bernarda w Sopocie. Podczas panelu analizowano znaczenie wiary dla uzdrowień w wymiarze biblijnym, w odniesieniu do wielowymiarowego znaczenia wiary w procesie terapeutycznym. Omawiano temat sumienia z perspektywy psychologii, podkreślając aspekty psychoanalizy, autorefleksji oraz prac empirycznych poświęconych zagadnieniu sumienia w kontekście zdrowia. Podniesiono problem mitów i autorytetów. W szerokim zakresie religijno-teologiczno-mitycznym, jak również codziennym rozważano problematykę zdrowia i rodziny. W czasie debaty przedstawiono zagrożenia, jakie niosły i nadal niosą ze sobą choroby zakaźne i opierając się na dowodach naukowych, podjęto próbę odpowiedzi na

pytanie, czy mózg lubi kłamać. Podczas tego spotkania spotkały się wątki filozofii, psychologii, teologii, medycyny i religii w dyskusji nad zdrowiem, chorobą i człowiekiem.

Dziękując prof. Romanowi Nowickiemu za zorganizowanie konferencji, wszyscy goście podkreślali niezwykle znaczenie tego interdyscyplinarnego spotkania dla integracji całego środowiska alergologicznego i przyjęli zaproszenie do udziału w kolejnej, 14. Akademii Dermatologii i Alergologii, która odbędzie się 8–11 lutego 2018 r. (www.14ada.pl).

dr n. med. Elżbieta Grubska-Suchanek

Katedra i Klinika Dermatologii,
Wenerologii i Alergologii
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego